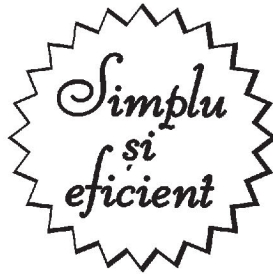

Neculai Amălinei

LIMBA JAPONEZĂ

Ediția a XI-a revăzută și adăugită

POLIROM
2022

Lecția 2. *Kore wa hon desu*

1. Kore wa hon desu.	Aceasta este o carte.
2. Kore wa enpitsu desu.	Acesta este un creion.
3. Are wa neko desu.	Aceea este o pisică.
4. Sore wa inu desu.	Acela este un câine.
5. Inu wa dōbutsu desu.	Câinele este un animal.
6. Are wa Takashi desu.	Acela este Takashi.
7. Takashi wa seito desu.	Takashi este elev.
8. Watashi wa gakusei desu.	Eu sînt student.
9. Miura-san wa sensei desu.	Doamna Miura este profesor.

Vocabular

kore – acesta, aceasta

hon – carte

enpitsu – creion

sore, are – aceea, acela

neko – pisică

inu – câine

dōbutsu – animal

seito – elev

gakusei – student ; sensei – profesor

watashi – eu ; anata – tu

dore – care (dintre mai multe obiecte)

Gramatică

1. *Trăsăturile generale ale gramaticii japoneze*

Caracteristicile importante ale limbii japoneze sînt următoarele :

- 1) într-o propoziție, predicatul se află întotdeauna la sfîrșitul ei ;
- 2) verbele nu au terminații care să indice persoana sau numărul ;
- 3) nu există articol ;
- 4) substantivele sînt caracterizate de lipsa distincției între singular și plural ;
- 5) cazul unui pronume sau al unui substantiv este indicat prin intermediul diferitelor particule care se află după pronume, respectiv substantiv ;

6) subiectul și complementul se pot omite, dacă se subînțeleg din text ;

7) anumite părți de vorbire au forme diferite, în funcție de stilul de vorbire folosit.

2. Substantivele

În limba japoneză, substantivul este o parte de vorbire neflexibilă. Substantivele japoneze nu au număr, gen și articol. Ele nu se declină, iar funcția lor sintactică este indicată de particulele de caz. În scrierea japoneză, majoritatea substantivelor se scriu cu *kanji*.

Notă :

Dacă în context se impune însă evidențierea pluralului, se pot folosi anumite procedee lexicale pentru indicarea pluralului, cum ar fi, de exemplu, utilizarea sufixelor.

3. Pronumele demonstrative *kore, sore, are* și pronumele interogativ *dore*

În limba japoneză, sistemul demonstrativelor este descris de așa-numitele forme (seturi) *ko-so-a-do*, ce includ pronumele demonstrative și cuvinte prin care se întreabă despre ceva, cineva etc.

Astfel, forma :

ko- definește aria apropiată de cel care vorbește ;

so- definește aria apropiată de interlocutor ;

a- definește aria îndepărtată atât de cel ce vorbește, cât și de interlocutor ;

do- este folosită interogativ, atunci când sîntem interesați de un anumit element (obiect, loc, direcție) dintr-un grup definit.

Pronumele demonstrative din această lecție sînt *kore, sore, are* (acesta ; acela ; acela de acolo), iar pronumele interogativ corespunzător este *dore* (care dintre mai multe obiecte).

Pronumele demonstrativ înlocuiește numele unui obiect (ființă sau lucru).

Atunci cînd se răspunde la o întrebare ce conține pronumele demonstrativ *kore* (de exemplu : *Kore wa hon desu ka ?* – „Este aceasta o carte ?”), se folosește pronumele demonstrativ *sore* (de exemplu : *Hai, sore wa hon desu* – „Da, aceea este o carte”, și invers (vezi lecția 3).

4. Copula *desu*

Copula este un cuvînt ce ajută la formarea unui predicat de tip nominal cu substantive sau cu adjective provenite din substantive.

Desu este forma de prezent afirmativ, în stilul formal, pentru verbul copulativ „a fi”. Formele negative ale copulei *desu* se datorează flexiunii formelor verbale *de aru*, respectiv *de arimasu*, considerate literare, respectiv politicoase.

5. Particula wa

Specific limbii japoneze, particula *wa* marchează topicul/tema enunțului și/sau un element de contrast.

Prin topic se înțelege despre ce se discută (sau este scris) în propoziție.

Profesorul E. Coșeriu, în lucrarea *Principes de syntaxe fonctionnelle* (Coșeriu 1989 : 32), afirmă că : „Particula *wa* nu indică aceeași funcție sintagmatică pe care o reprezintă ‘subiectul’ în limbile noastre, ci doar tema discursului, astfel că particula semnifică aproximativ ‘vorbind despre [x]’, ‘în ceea ce-l privește [pe x]’”.

Particula *wa* este folosită în general pentru a marca o informație ce a fost deja introdusă sau este cunoscută atât de cel care vorbește, cât și de cel care ascultă, de exemplu : substantive obișnuite, nume proprii, nume generice etc.

Tema unui enunț nu este întotdeauna identică cu subiectul gramatical. În principiu, orice cuvânt sau expresie dintr-un enunț poate deveni tema (topicul) enunțului.

Dacă într-o discuție se introduce o temă nouă, după cuvântul ce desemnează tema respectivă se va folosi particula *ga* (vezi lecția 15).

Exerciții

1. Traduceți în limba japoneză :

Aceasta este o carte. Aceea este o pisică. Pisica este un animal.

Acesta este Takashi. Takashi este student.

Bună dimineța. Bună ziua. Bună seara. Noapte bună.

Vă mulțumesc. Scuzați-mă. La revedere.

Transcrierea textului lecției cu caractere japoneze

これはほんです

1. これはほんです。
2. これはえんぴつです。
3. あれはねこです。
4. それはいぬです。
5. いぬはどうぶつです。
6. あれはたかしです。
7. たかしはせいとです。
8. わたしはがくせいです。
9. みうらさんはせんせいです。

これ	ほん	えんぴつ	あれ
ねこ	いぬ	どうぶつ	せいと
がくせい	せんせい	わたし	あなた

Lecția 3. *Ogenki desu ka?*

1. Konnichi wa Miura Sensei.	Bună ziua, Miura Sensei !
2. Konnichi wa Takashi-san.	Bună ziua, domnule Takashi !
3. Ogenki desu ka ?	Ce mai faceți ? (<i>lit.</i> – Sînteți sănătos ?)
4. Hai, genki desu.	Sînt bine (sănătos).
5. Nan de isogashii desu ka ?	Cu ce sînteți ocupat ?
6. Shigoto de isogashii desu.	Sînt ocupat cu munca.
7. Ganbatte kudasai.	Succes !

Vocabular

genki (*lit.*) – sănătos

desu – a fi

ogenki desu ka ? – ce mai faceți ?

hai – da

genki desu – sînt sănătos

nan – ce

nan de – de ce, cu ce

isogashii – ocupat

shigoto – muncă, ocupație

ganbaru – a persevera

ganbatte kudasai – succes

nihongo – limba japoneză

Gramatică

1. *Particula ka și propoziția interogativă*

În limba japoneză, pentru a se formula o propoziție interogativă, se adaugă particula *ka* la sfîrșitul unei propoziții afirmative.

De exemplu : *Kore wa hon desu ka ?* înseamnă „Aceasta este o carte ?”.

Astfel, toate propozițiile afirmative din lecția precedentă devin propoziții interogative datorită intervenției particulei *ka* :

Kore wa hon desu *ka* ?

Aceasta este o carte ?

Kore wa enpitsu desu *ka* ?

Acesta este un creion ?

Are wa neko desu *ka* ?

Aceea este o pisică ?

Sore wa inu desu <i>ka</i> ?	Acela este un câine ?
Inu wa dōbutsu desu <i>ka</i> ?	Câinele este un animal ?
Are wa Takashi desu <i>ka</i> ?	Acela este Takashi ?
Takashi wa seito desu <i>ka</i> ?	Este Takashi elev ?
Miura-san wa sensei desu <i>ka</i> ?	Doamna Miura este profesoară ?

Exerciții

1. Înlocuiți punctele prin cuvintele sau expresiile adecvate :

...wa hon desu...
 ...wa neko desu...
 Are... inu desu...
 Inu wa dōbutsu ...
 Are wa Takashi ...
 Watashi wa... desu.
 Takashi-san wa... desu...

2. Traduceți în limba japoneză :

Bună ziua !
 Ce mai faceți ? Sînt bine.
 Cu ce sînteți ocupat ? Sînt ocupat cu munca.
 Aceasta este o carte ?
 Acea este o pisică ?
 Doamna Miura este profesoară ? Succes !

Notă :

Deși textele din aceste lecții au fost scrise în ideea unor corespondențe cu limba română, trebuie stabilit modul adecvat de folosire al pronumelor personale.

În limba japoneză, pronumele personale sînt legate direct atît de nivelul de respect implicat în maniera de adresare, cît și de poziția ierarhică a interlocutorului.

Din aceste motive se recomandă evitarea folosirii pronumelor personale (în special *anata* – „tu”, „dumneavoastră”) în relații oficiale sau în situații ce implică formalizare.

Se va folosi în locul pronumelor personale numele de familie al interlocutorului însoțit de sufixul *-san* (în traducere, „domnul, doamna”) sau, într-o situație adecvată, titlul, respectiv funcția.

Profesorii au un statut privilegiat în Japonia, datorită responsabilității lor în sistemul de educație.

Atunci cînd ne adresăm unui profesor, folosim invariabil apelativul „Sensei”.

Cînd vorbim despre un profesor, se atașează cuvîntul „Sensei” după numele de familie al profesorului respectiv.

Transcrierea textului lecției cu caractere japoneze

おげんき ですか

1. こんにちは みうら せんせい。
2. こんにちは たかしさん。
3. おげんき ですか。
4. はい、げんき です。
5. なんで いそがしい ですか。
6. しごとで いそがしい です。
7. がんばって ください。

げんき

です

おげんき ですか

はい

げんき です

なん

なんで

いそがしい

しごと

がんばる

がんばって ください